Bugungi O‘ZBEKISTON
2026-yil 14-aprel,
7-son (81)
E-mail: bugungiuzbekistan@gmail.com

”Фуқароларнинг ҳар қандай муаммоларини ҳал этиш давлатнинг халққа нисбатан асосий мажбуриятларидан бири эканини унутишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

ЗАМИН АЛЛОҲ МУЛКИ ЭРУР, СЕН ЧАНГАЛ СОЛМА...

(Давоми. Бошланиши 1-бетда.)

— Жасур Давлатбоевич, аҳолига, айниқса, қишлоқларда муносиб уй-жой шароитини яратишга қаратилган кенг кўламли давлат дастурлари амалга оширилмоқда. Бироқ шунга қарамай, ўтказилган ялпи хатловлар жараёнида якка тартибда уй-жой қуришда қонунийликни таъминлашда давлат органлари, энг аввало, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият, шу жумладан, ер кадастри, архитектура ва қурилиш соҳасидаги ваколатли органларнинг беparволиги сабабли жиддий хато-камчиликларга йўл қўйилаётганлиги аниқланмоқда. Айтингчи, фуқароларнинг мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш ҳуқуқи асосида ажратилган ер участкаларида якка тартибда уй-жой қуриш ҳуқуқи қайси Қонун ҳужжатлари билан кафолатланган?

— Конституциямизнинг 31-моддасида “ҳар ким уй-жой дахлсизлиги ҳуқуқига эга” эканлиги, 47-моддасида эса “Ҳар ким уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эга, ҳеч ким суднинг қарорисиз ва қонунга зид тарзда уй-жойидан маҳрум этилиши мумкин эмас. Уй-жойдан маҳрум этилган мулкдорга уй-жойнинг қиймати ҳамда у кўрган зарарларнинг ўрни қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибда олдиндан ҳамда тенг қийматда қопланиши таъминланади. Давлат уй-жой қурилишини рағбатлантиради ва уй-жойга бўлган ҳуқуқнинг амалга оширилиши учун шарт-шароитлар яратади. Аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд тоифаларини уй-жой билан таъминлаш тартиби қонун билан белгиланади”, деб кўрсатилган.

Бинобарин, ер-участка олиш, уй-жойга эга бўлиш ва қурилиш қилишнинг қонуний механизмлари мавжуд бўлишига қарамай, айрим фуқароларимиз йиллар давомида ўзлари эгаллаб олган ер участкаларида якка тартибда ноқонуний қурилишлар қилаётгани, айниқса, фермер ва деҳқон хўжаликлари учун маълум муддатга ижара шартномаси асосида ажратиб берилган ер участкаларида, аввало, ер эгалари, яъни ижарачиларнинг ўзлари қонунга зид равишда қурилишлар қилаётгани ёки муайян тўлов эвазига ўзга шахсларга ер участкаларини уй-жой қуриш учун ноқонуний бериб юбораётганлиги сир эмас.

Айниқса, чекка-чекка қишлоқларда бу муаммо оммавий тус олди ва уй-жой учун зарур ҳужжатларнинг йўқлиги аҳолида бошқа ижтимоий муаммоларни, хусусан ўзи яшаб турган жойга, яъни ўз уйига рўйхатга (прописка) қўйиш, мулк ҳуқуқини белгиловчи ҳужжатларни, яъни кадастр ҳужжатларини расмийлаштира олмаслик каби бошқа муаммоларни юзага келтирди.

Оқибатда, кўпчилик фуқаролар ер ва қурилишлар учун қонуний кадастр ҳужжати олишда ёрдам сўраб Ўзбекистон Республикаси Президентига, давлат ҳокимияти органларига, сенатор ва депутатларга мурожаат қила бошлашди.

Муҳтарам Президентимизнинг аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, уй-жойга доир ҳуқуқларини амалга ошириш, уларга қулай шарт-шароитлар яратиб бериш, ер участкаларидан оқилона ва самарали фойдаланиш, шунингдек, фуқароларга тегишли бўлган турар жойларни давлат рўйхатидан ўтказишда кўмаклашиш мақсадида 2018 йил 20 апрелда эълон қилинган “Фуқароларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар ҳамда ўзбошимчалик билан қурилган турар-жойларга нисбатан мулк ҳуқуқини эътироф этиш бўйича бир марталик умумдавлат акциясини ўтказиш тўғрисида”ги Фармони билан фуқароларнинг иморат қуриш учун рухсатнома олмасдан қурилган турар-жойларига ёки ўзбошимчалик билан эгаллаб олган ер участкаларига нисбатан мулк ҳуқуқини ва мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини эътироф этишга, яъни кадастр ва бошқа ҳужжатларини расмийлаштиришга рухсат берилди.

2018 йилда ўтказилган бу бир марталик умумдавлат акцияси доирасида 91 мингдан ортиқ кўчмас мулк объектларига, яъни ўзбошимчалик билан эгаллаб олган ер участкаларига нисбатан мулк ҳуқуқини эътироф этувчи кадастр ҳужжатлари расмийлаштириб берилди.

Президентимизнинг бу инсонпарварлик сиёсати замирида эълон қилинган бир марталик умумдавлат акциясидан айрим сабабларга кўра фойдалана олмаган фуқароларимизга орадан 6 йил ўтиб, яна бир имконият яратилди. Бу имконият — 2024 йил 5 августда Президентимиз имзолаган “Ўзбошимчалик билан эгалланган ер участкалари ҳамда уларда қурилган бино ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларни эътироф этиш тўғрисида”ги (ЎРҚ-937-сонли) Қонун билан мустаҳкамлаб қўйилди.

Яъни, ер участкаси ва унда қурилган иморатга бўлган мулк ҳуқуқи, шунингдек ва ҳатто ортиқча эгаллаб олинган, яъни якка тартибда қурилган уй-жойга ва ер участкасига бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи ҳужжатларда кўрсатилган ер участкаси майдонидан 2018 йил 1 майга қадар ортиқча эгаллаб олинган ер участкаларига ҳам ушбу Қонунда назарда тутилган тартибда ижара ҳуқуқи, ушбу ер участкаларида қурилган бинолар ва иншоотларга эса мулк ҳуқуқи эътироф этиладиган бўлди.

— Ўз томорқасига, ўз ер участкасига эга бўлган ҳар бир киши ва ҳар бир оиланинг даромадида барака бўлиши унинг ўз ер участкаси ва ўз томорқасидан қай даражада самарали фойдаланишига боғлиқ, албатта. Айтингчи, 2028 йил 1 январга қадар амал қиладиган бу Қонунда фуқароларнинг ўзбошимчалик билан эгаллаб олган ер участкасига ҳамда уларда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларини эътироф этишнинг қандай ҳуқуқий асослари белгилаб берилган?

— Мазкур Қонунда ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкалари ҳамда уларда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларни эътироф этишнинг аниқ тартиблари белгиланган бўлиб, ҳусусан: мазкур Қонуннинг 3-моддасида Ер участкасига ҳамда унда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларни эътироф этиш асослари, 4-моддасида Якка тартибда уй-жой қуриш орқали ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқини ҳамда унда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган мулк ҳуқуқини эътироф этиш асослари, 5-моддасида Ортиқча эгалланган ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқини ҳамда унда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган мулк ҳуқуқини эътироф этиш асослари, 6-моддасида Кўчмас мулкка нисбатан ҳуқуқни эътироф этиш ишларини ташкил этиш бўйича туман (шаҳар) комиссиялари томонидан ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқини ҳамда унда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган мулк ҳуқуқини эътироф этиш асослари, 7-моддасида- Туман (шаҳар) ҳокимларининг ер участкаси ажратиш тўғрисидаги қарорларини тасдиқлаш масаласи кўриб чиқилмаган ҳолларда ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқини ҳамда унда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган мулк ҳуқуқини эътироф этиш асослари, 8-моддасида Фуқароларнинг боғдорчилик ва узумчилик ширкатлари ҳудудида жойлашган турар жойларига бўлган мулк ҳуқуқини ҳамда улар эгаллаган ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқини эътироф этиш асослари, 9-моддасида Кичик саноат зоналари ҳудудларига жойлаштирилган тадбиркорлик субъектларининг яшаш учун мўлжалланмаган бинолари ва иншоотлари ёки уларнинг қисмлари жойлашган ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқини эътироф этиш асослари, 10-моддасида Хусусийлаштирилган бинолар ва иншоотлар эгаллаган ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқини эътироф этиш ва 11-моддасида Фуқароларнинг, якка тартибдаги тадбиркорларнинг ва резидент бўлган юридик шахсларнинг қонунчиликка мувофиқ мулк (эгалик қилиш) ҳуқуқи эътироф этилган бинолари ва иншоотлари эгаллаган ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқини эътироф этиш асослари, 12-моддасида эса Ер участкасига ҳамда унда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларни эътироф этишнинг қўшимча шартлари белгилаб берилган.

Энг муҳими, мазкур Қонун йиллар давомида турли сабабларга кўра тўла-тўкис қонуний ҳужжатларга эга бўлмаган ҳолда қурилган уй-жойлар ва участкаларга нисбатан бўлган ҳуқуқий муносабатларни тартибга солади ва шу билан бирга, кўплаб оилалар ҳаётига дахлдор ва узоқ йиллар аҳолини қийнаб келган ижтимоий муаммоларга ҳам ечим сифатида хизмат қилади. Шу сабабли ушбу Қонун халқимиз, тадбиркорларимиз ва мулк эгалари томонидан қизғин қарши олинди.

Мазкур Қонун ижросини таъминлаш жараёнида вилоятимиз бўйича 141.401 та кўчмас мулк объектлари хатловдан ўтказилди. Кейинги босқичда Қонуннинг 16-моддасига асосан хатлов маълумотлари эътироф автоматлаштирилган тизим орқали ваколатли ташкилотлар муҳокамасига чиқарилади. Бугунги кунда 48.342 та ваколатли ташкилотлар муҳокамасига чиқарилди бўлиб, 3142 та ортиқча эгалланган ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқи ҳамда унда қурилган бинолар ва иншоотларга эса мулк ҳуқуқи эътироф этилди ва ҳоказо.

— Жасур Давлатбоевич, Ер — умуммиллий бойлигимиз, ер ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш, ер муносабатлари соҳасида қонунийликни таъминлаш ва ерга оид қонун бузилиши ҳолатларини аниқлаш ва тегишли чоралар кўриш қандай шаклларда амалга оширилмоқда?

— Ер ресурсларини самарали бошқариш ҳар қандай давлатнинг қудрати ва тараққиётининг асосий пойдеворидир. Айнан шу омил адолатли бошқарувни таъминлаб, барқарор иқтисодий ривожланишга йўл очади.

Ўзбекистонда кейинги йилларда бу борада муҳим Фармон ва қарорлар қабул қилиниб, улар асосида ерларни тақсимлаш ва самарали фойдаланишда туб ислоҳотлар бошланди. Бу ҳужжатлар шаффофлик ва очиқликни таъминлаш билан бирга давлат идоралари, хусусий сектор ва фуқаролар ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаб адолат ва тенглик тамойилларини қарор топтиришга хизмат қилади. Фуқаролар энди ер тақсимоти ва ердан фойдаланиш жараёни ҳақиқатан адолатли амалга оширилаётганига ишонч ҳосил қила бошлади.

Авваллари махсус ваколатли органлар томонидан тезкор ҳамкорлик йўлга қўйилмагани оқибатида маълумотлар ягона тизимда шакллантирилмай, соҳа тўлиқ назорат қилинмай қолаётганди. Бу эса, ўз навбатида, ер участкаларидан самарали фойдаланиш тизимини йўлга қўйиш, қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар талон-тарож қилинишининг олдини олиш учун мазкур жараёнларга ахборот технологияларини кенг жорий қилиш, соҳада назоратни таъминлашда инсон омили аралашувини камайтириш заруратини пайдо қилаётир.

Шундан келиб чиқиб, Ер қонунчилигига қатъий риоя қилишни таъминлаш, ерларни ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш, улардан мақсадсиз фойдаланиш ҳолатларини барвақт аниқлаш ва тегишли чоралар кўриш мақсадида Кадастр агентлиги томонидан “E-yer nazorat” автоматлаштирилган автомат тизими ишлаб чиқилиб, амалиётга жорий этилди. Унга қадар барча ер назорати тадбирлари инсон омили аралашуви билан қоғозда бажарилган бўлса, янги тизимда барча ҳолат автоматлаштирилган тартибда рўйхатга олинади. Ҳар бир ҳолат бўйича мантиқий якунгача бўлган жараён назорат қилинади.

Энди “E-yer nazorat” ахборот тизимига ер муносабатларига оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисида маълумотларни ўз вақтида киритиш ва ҳуқуқбузарликларга оид ишларни кўриб чиқиш натижалари тўғрисида маълумотларни жойлаштириш учун Кадастр агентлиги, Олий суд, Бош прокуратура, Ички ишлар вазирлиги, “Ўзагроинспекция”, Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги, Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида назорат қилиш инспекцияси Мажбурий ижро бюроси ва ҳудудий бўлинмалари ҳамда тегишли маҳаллий ижро этуви органлари масъулдир.

“E-yer nazorat” тизими — давлат ер назоратини юритишнинг ягона электрон платформаси бўлиб, 2026 йил 1 январдан бошлаб махсус ваколатли давлат органларининг ер қонунчилигига риоя қилмаслик, жумладан, ер участкаларидан мақсадсиз ва самарасиз фойдаланиш, ерларни ўзбошимчалик билан эгаллаш, бино ва иншоотлар қуриш ҳолатларини барвақт аниқлаш, уларга тегилши чоралар кўришга оид вазифа ва функциялари фақат ушбу тизим орқали амалга оширилади.

Шунингдек, “E-yer nazorat” тизими Ички ишлар вазирлигининг “Е — маъмурий иш”, Олий суднинг “Адолат”, Бош прокуратуранинг “Е-материал” ахборот тизимлари, Мажбурий ижро бюросининг ижро иши юритуви ягона электрон базаси ҳамда ҳокимликларнинг ижро интизоми идоралараро электрон тизими билан интеграция қилинади.

— Жасур Давлатбоевич, Коррупция муаммоси ва унга қарши кураш масаласи энг долзарб вазифалардан бири. Чунки бу иллатнинг қулоч ёйиши иқтисодий ривожланишнинг секинлашишига, жиноятчиликнинг илдиз отишига ва айниқса, кадрлар сифатининг пасайшига сабаб бўлади. Шундай эмасми?

— Дарҳақиқат, коррупция иқтисодий ривожланишни секинлашишига сабаб бўлувчи иллатлардан биридир. Соҳада “Қонун устивор — жазо муқаррар”лиги, тизимда фаолият кўрсатаётган ходимларни коррупцияга қарши курашиш бўйича доимий назорат ўрнатиш кераклиги, жумладан раҳбарларни энг биринчи вазифаси ходимларни энг ёмон иллат коррупцияга қарши курашиш бўйича назорат қилиш эканлиги ҳамда коррупциянинг салбий оқибатлари бўйича доимий равишда тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилмоқда.

Ер назорати, ердан оқилона фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш, ер муносабатлари соҳасида қонунийликни таъминлаш ва ерга оид қонун бузилиши ҳолатларини аниқлаш, соҳада кузатилиши мумкин бўлган коррупцион ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида Давлатимиз раҳбарининг 2025 йил 18 сентябрдаги “Ерга оид муносабатларда коррупциявий омилларни бартараф этиш механизмларини янада такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори қабул қилинди.

Қарорга асосан, бошқармамиз томонидан ҳудудларда коррупцияга қарши курашиш бўйича назорат мониторинг тадбирлари ҳамда умумпрофилактик мазмундаги йиғилишлар ва давра суҳбатлари ташкил этилмоқда.

Хусусан, ўтган давр мобайнида маҳалла фуқаролар йиғинларида жами 26 та, ижтимоий тармоқлар орқали 67 та ҳуқуқий тарғибот тадбирлари амалга оширилди. Шу билан бирга, бошқарма ва ҳудудий бўлимлар биноларида аҳоли орасида кадастр тизимида учраши мумкин бўлган коррупцион жиноятларга нисбатан муросасиз кайфиятни шакллантиришга қаратилган 64 та профилактик тадбирлар ўтказилди.

Аниқланган қоидабузарликларни содир этган 11 нафар ходим билан: Бўка туман бўлимидан 1 нафар, Янгийўл туман филиалидан 3 нафар, Янгийўл шаҳар филиалидан 1 нафар, бошқарманинг Кўчмас мулкларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўлимидан 2 нафар, Пискент туман филиалидан 1 нафар, Пискент туман бўлимидан 1 нафар, Қуйичирчиқ туман филиалидан 1 нафар ва Олмалиқ шаҳар филиалидан 1 нафар ходим билан меҳнат шартномалари бекор қилинди.

Шунингдек, Тошкент туман филиалидан 2 нафар ходимга эса интизомий жазо қўлланилди ва бундай савияси ва сифати паст ходимлар билан бутунлай “хайрлашиш” кескин йўлга қўйилган.

— Жасур Давлатбоевич, шу ўринда Ўзбекистон Қаҳрамони, Халқ шоири, файласуф ижодкор Абдулла Ориповнинг бир шеъри ёдимга тушди:

Ожиз банда, гапларимни кўнгилингга олма,
Замин Аллоҳ мулки эрур, сен чангал солма.
Мусофирсан, муҳожирсан, ернинг устида,
Муддатингни яшадингми, йўлингдан қолма!

Бу шеър Сиз юқорида айтган худди ана шу “савияси ва сифати паст ходимлар”га бағишлангандек...

— Албатта, бугун мамлакатимиз ва ўз келажагини, обрў-эътиборини қадрлайдиган ҳар бир виждонли фуқаро бу фалсафани эсда тутмоғи даркор. Ҳалол меҳнат қилиш, ўз билими, куч-ғайрати ва ижодий қобилиятини халқимиз, мамлакатимиз ва ўз келажаги, обрў-эътибори йўлида сарфлаши керак.

Бошқача айтганда, тизимимизда ишлаётган ҳар бир ходим “Халқ давлат органларига эмас, давлат органлари халққа хизмат қилиши керак”, “Давлат — инсон учун” деган сиёсат бугун энг устувор мезон эканлигини англаб олмоғи зарур.

Бугунги кунда хизмат кўрсатиш ва аризаларни қабул қилиш тўлиқ электронлаштирилган бўлса-да, фуқароларнинг кадастр ходимларига мурожаат қилиш ҳолатлари ҳамда хатлов жараёнларини тезлаштириш мақсадида фирибгарлик, ер олди-сотдисига алданиш ҳолатлари учрамоқда.

Шу ўринда хатлов жараёнларини тезлаштиришнинг имкони йўқлигини, барча жараёнлар электрон тартибда амалга оширилишини, хатлов режаси ва унинг натижалари расмий сайт орқали эълон қилинишини эслатиб ўтиш лозим, деб биламан.

Кадастр соҳасида шаффофликни таъминлаш ва коррупциянинг олдини олиш устувор вазифалардан бири ҳисобланади. Айниқса, уй-жойга бўлган эгалик ҳамда мулк ҳуқуқларини эътироф этиш жараёнларини тартибга солувчи юқоридаги ЎРҚ-937-сонли Қонун ижросини таъминлаш доимий назоратга олинган. Чунки, Президентимиз кўп бора таъкидлаганларидек, “...ислоҳотларимиз натижасини юртимизда яшаётган ҳар бир инсон, ҳар бир оила ўз кундалик ҳаётида ҳис этиб яшаши керак”.

Мазкур қонун доирасида олиб борилаётган ишларимиз очиқлик ва адолатлилик тамойиллари асосида ташкил этилмоқда. Хатлов жараёнлари босқичма-босқич амалга оширилиб, ҳар бир мурожаат белгиланган тартибда кўриб чиқилмоқда. Фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ноқонуний ер эгаллаш ҳолатларининг олдини олиш ва мавжуд муаммоларни қонуний асосда ҳал этиш асосий эътиборда турибди.

Шу билан бирга, барча жараёнларнинг рақамлаштирилаётгани, хусусан, ахборот тизимлари орқали хизматлар кўрсатиш инсон омилини камайтириб, коррупция хавфини кескин пасайтиришга хизмат қилмоқда. Фуқароларга ноқонуний талаблар қўйиш, ортиқча тўловлар ундириш каби ҳолатларга нисбатан қатъий чоралар кўрилмоқда.

Кадастр органлари томонидан жойларда коррупцияга қарши курашиш борасида тушунтириш-тарғибот ишлари ҳам фаол олиб борилмоқда. Аҳолига хизматлар бепул ёки белгиланган давлат божи асосида кўрсатилиши, ноқонуний ҳаракатларга йўл қўймаслик зарурлиги мунтазам етказилмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, кадастр соҳасида шаффофликни таъминлаш, қонун устуворлигини қарор топтириш ва коррупцияга қарши муросасиз кураш олиб бориш бўйича тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Президентимиз таъкидлаганларидек, “Жамиятимизда коррупцияга қарши курашиш, халқимиз азалдан юксак қадрлаб келадиган, ҳамма нарсадан устун қўядиган адолат туйғусини ҳаётимизда янада кенг қарор топтиришни биз биринчи даражали вазифамиз, деб ҳисоблаймиз”.

— Самимий суҳбатингиз учун катта раҳмат!

Суҳбатни Саҳобиддин СИРОЖИДДИНОВ ёзиб олди.

Маърифатпарвар жадид боболаримизнинг бу сўзлари депутат ва сенаторларимиз, сиёсий партиялар, маҳаллий кенгашлар, бутун давлат аппарати, кенг жамоатчиликнинг амалий ҳаракатига айланиши керак.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 35 ЙИЛЛИГИНИ КЕНГ НИШОНЛАШГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда.)

г) мустақилликнинг 35 йиллиги арафасида мамлакатимизнинг йирик саноат, маданият, таълим ва спорт муассасаларининг тантанали очилиш маросимларини юқори савияда ташкил этиш чораларини кўрсин.

3. Белгилансинки, Маданият вазирлиги Тошкент шаҳрида бўлиб ўтадиган асосий байрам тадбирига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича масъул ташкилот ҳисобланади.

4.Бадиий академия, Маданият вазирлиги, Ёзувчилар уюшмаси, Республика Маънавият ва маърифат маркази 2026 йил 1 июнга қадар миллий мустақиллик ва суверенитет ғояларини, Янги Ўзбекистон бунёдкорлари қиёфасини ўзида акс эттирган **“Ватан фидойилари”** рамзий монументининг эскиз лойиҳасини ишлаб чиқсин ва Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

Ушбу монумент Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, туман ва шаҳарларда 2026-2030 йилларда барпо этилаётган умуммиллий бирдамлик боғларининг марказий қисмида ўрнатилиши ҳисобга олинсин.

5. Республика Маънавият ва маърифат маркази Янги Ўзбекистон тараққиёти тадқиқотлари институти, “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати, “Тараққиёт стратегияси” маркази билан биргаликда 2026 йил 1 августга қадар ҳар бир соҳада амалга оширилаётган ислоҳотлар, уларнинг натижалари ва эришилган ютуқларга бағишланган **“Мустақиллик зафарномаси”** махсус китоб-альбомини тайёрласин.

6. Ёшлар ишлари агентлиги, Республика Маънавият ва маърифат маркази 2026 йил апрель ойидан ижтимоий тармоқларда #Mustaqillik35, #Uzb35 хештеглари остида тарғибот акцияларини (флешмоблар, подкастлар, викторина ва бошқалар) бошласин.

7. Кинематография агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон миллий медиа бирлашмаси 2026 йил апрель ойидан бошлаб **“35 йиллик Истиқлол йилномаси”** рукнида мустақиллигимизнинг тарихий босқичлари, эришилган ютуқлар ва бунёдкорлик ишларини ёритувчи туркум ҳужжатли фильмлар, кўрсатувлар тайёрлаш ва телеканалларда намойиш этилишини таъминласин.

8. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенати, Адлия вазирлиги ҳамда Қонунчилик ва ҳуқуқий сиёсат институтининг 2026 йил август ойида Тошкент шаҳрида **“Мустақил Ўзбекистон — 35 йиллик тараққиёт йўли: ислоҳотлар, натижалар ва истиқболлар”** мавзусида халқаро илмий-амалий конференцияни ўтказиш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

9. Миллатлараро муносабатлар ва хориждаги ватандошлар масалалари бўйича қўмита “Ватандошлар” жамоат фонди, Республика Маънавият ва маърифат маркази, Ташқи ишлар вазирлиги, Ёзувчилар уюшмаси билан биргаликда 2026 йил август-сентябрь ойларида хориждаги ватандошлар ва ўзбек диаспораси вакиллари иштирокида **“Мустақил Ўзбекистон — ғururим, ифтихорим”** шиори остида маданий-маърифий тадбирлар ташкил этсин.

10. Марказий банк 2026 йил 1 сентябрга қадар **“Мустақилликнинг 35 йиллиги”** эсдалик олтин тангасини зарб этиш чораларини кўрсин.

11. Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси, Транспорт вазирлиги 2026 йил 1 майга қадар тегишлича янги ташкил этилган маҳаллалардан ҳамда темир йўл станцияларидан бирига **“Мустақилликнинг 35 йиллиги”** номини бериш бўйича таклифларни киритсин.

12. Белгилаб қўйилсинки, ўтказиладиган байрам тадбирлари:

а) Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда — тегишли маҳаллий бюджетларнинг қўшимча манбалари ҳамда ҳомийлик маблағлари ҳисобидан;

б) Тошкент шаҳрида — Республика комиссияси томонидан тасдиқланган харажатлар сметасига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг республика бюджети ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджети маблағлари ҳисобидан тенг улушларда молиялаштирилади.

13. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, “Дунё” ахборот агентлигига юртимиз мустақиллиги, Янги Ўзбекистоннинг ривожланиш йўли ва халқимизнинг бирдамлиги ҳақида туркум материаллар тайёрлаш ва тарқатиш тавсия этилсин.

14. Республика комиссияси мазкур қарор ижросини назорат қилиш, ҳар ойда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига ахборот киритиб бориш, зарур ҳолларда, қўшимча чора-тадбирлар кўришни таъминласин.

15. Ушбу қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н.Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2026 йил 1 апрель

ЁШЛАР САЛОМАТЛИГИ – МИЛЛАТ КЕЛАЖАГИ

Куни кеча Президентимиз Ш.Мирзиёев жисмоний тарбия ва спорт соҳасидаги устувор вазифалар муҳокамасига бағишланган видеоселектор йиғилишида белгиланган асосий вазифалар ҳақида сўзлар экан, “Спорт бу фақат мусобақа эмас,балки соғлом турмуш тарзи, интизом, ватанпарварлик ва мамлакат нуфузини намоён қиладиган катта куч”, дея таъкидладилар. Зеро, бу ёш авлод тарбиясида ҳам катта аҳамият касб этади.

Ҳеч кимга сир эмас, соғлом ва баркамол авлод — ҳар қандай жамиятнинг энг катта бойлиги, келажак тараққиётининг ишончли пойдеворидир. Айниқса, талаба-ёшларнинг ҳам жисмонан, ҳам маънан етук бўлиб камол топиши, уларнинг ҳаётга бўлган муносабати, дунёқараши ва фаол фуқаролик позициясини шакллантиришда спорт ва соғлом турмуш тарзи алоҳида аҳамият касб этади. Шу маънода, Чирчиқ давлат педагогика университетида олиб борилаётган спорт-соғломлаштириш ишлари нафақат рақамларда, балки ёшлар қалбида уйғонаётган ирода, интилиш ва ғалабага ишончда ҳам ўз ифодасини топмокда.

Спорт — тарбиянинг энг самарали йўли

Спорт инсонни фақат бақувват қилиб қўймайди, у шахсни тарбиялайди. У иродани мустаҳкамлайди, интизомни шакллантиради, мағлубиятни муносиб қабул қилиш ва ғалаба учун курашишни ўргатади. Университетда ташкил этилган “Беш ташаббус” доирасидаги мусобақалар ана шу ғоянинг амалий ифодаси бўлди. Мини-футболдан тортиб енгил атлетикагача бўлган 5 та спорт тури бўйича ўтказилган мусобақаларда 4300 дан ортиқ талаба иштирок этгани — бу фақат рақам эмас, балки ёшлар қалбида спортга бўлган муҳаббат уйғонаётганининг далилидир.

Майдонда чархланган ирода

Ҳар бир мусобақа — бу синов. Бу ерда нафақат жисмоний куч, балки руҳий барқарорлик ҳам синаб кўрилади. Тошкент вилояти босқичида иштирок этган университет талабалари ўз имкониятларини намоён этиб, республика босқичига йўлланма олдилар. Айниқса, волейбол бўйича қизлар жамоасининг 2-ўринни эгаллаши — бу нафақат ютуқ, балки қатъият, меҳнат ва ишончнинг самарасидир. Шу каби ютуқлар ёшлар қалбида “мен ҳам қила оламан” деган ишончни уйғотади. Бу эса энг катта ғалабадир.

Университетда спорт фақат жисмоний машғулот эмас, балки ҳаёт мактаби сифатида қаралади. Бу ерда ҳар бир мусобақа — бу сабр, интизом, жамоавийлик ва ғалабага интилишни ўргатадиган муҳим тарбия воситасидир.

2025-2026 ўқув йилининг илк ойларидаёқ “Беш ташаббус” доирасида ташкил этилган спорт мусобақалари бу фикрнинг яққол исботидир. Мини-футбол, стол тенниси, волейбол, стритбол ва енгил атлетика каби спорт турлари бўйича ўтказилган университет биринчилигида жами 4305 нафар талаба иштирок этди. Бу кўрсаткичнинг ўзиёқ ёшлар орасида спортга бўлган қизиқиш ва интилиш қай даражада юқори эканини намоён этади.

Қувонарлиси шундаки, иштирокчилар орасида 1722 нафар қизларнинг фаоллиги ҳам алоҳида эътиборга лойиқ. Бу эса мамлакатимизда қизларнинг ҳам жисмоний фаолликка, соғлом турмуш тарзига кенг жалб этилаётганининг амалий кўринишидир.

Ғалаба йўли — интилиш ва меҳнат самараси

Спортдаги натижа тасодиф эмас, балки мунтазам меҳнат ва ишончли тайёргарлик самарасидир. Университет жамоаларининг вилоят ва республика босқичларидаги иштироки ҳам айнан шу ҳақиқатни тасдиқлайди. Тошкент вилояти босқичида 35 нафар талаба қатнашиб, улардан энг муносиблари республика босқичига йўлланма олди. Хусусан: футбол бўйича ўғил болалар жамоаси, волейбол, енгил атлетика ва стол тенниси бўйича қизлар жамоалари юқори босқичларда университет шарафини муносиб ҳимоя қилди.

Айниқса, волейбол бўйича қизлар жамоасининг Республика босқичида 2-ўринни эгаллаши — бу нафақат ғалаба, балки катта меҳнатнинг муносиб баҳосидир. Шунингдек, стол тенниси бўйича талаба Шаҳризода Шарипованинг 4-ўринни қўлга киритиши ёш спортчилар учун илҳом манбаи бўлиб хизмат қилади.

Талабалар лигаси — оммавий спорт майдони

2026 йил 10 февралдан старт олган “Талабалар лигаси” мусобақалари эса университет ҳаётида янги босқични бошлаб берди. Бу мусобақалар 9 та спорт турини қамраб олган бўлиб, унда жами 5040 нафар талаба иштирок этмокда.

Бу рақамлар ортида катта маъно бор. Бу — ҳар бир ёшнинг соғлом ҳаётга бўлган интилиши, ўз устида ишлашга бўлган иштиёқи демакдир. Қизлар ва ўғил болаларнинг деярли тенг миқдорда иштирок этаётгани эса жамиятимизда гендер тенглик ва имкониятлар баробарлигининг амалда таъминланаётганидан далолат беради.

Оммавий спорт — соғлом жамият пойдевори

Университетда спорт фақат мусобақалар билан чекланиб қолмаяпти. Ҳар ҳафтанинг маълум кунларида, жума кунлари эса ректорат майдонида ўтказилаётган оммавий спорт тадбирлари бунинг ёрқин намунасидир.

Бу тадбирларда 2000 нафарга яқин талаба қамраб олингани — спортнинг оммавий тус олаётганидан далолат беради. “Талаба югур” мусобақасида иштирок этган 240 нафар ёш эса фаол ҳаёт тарзини танлаганининг амалий исботидир.

Режали ишлар — тизимли натижа

Энг муҳими, бу ишлар тасодифий эмас, балки аниқ режа асосида олиб борилмоқда. Барча факультетларда соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш бўйича махсус режа-график ишлаб чиқилган.

Унга кўра:
ҳар ойда 450 нафар профессор-ўқитувчи,
6700 нафар кундузги,
1500 нафар кечки таълим талабалари спорт тадбирларига жалб этилиши белгиланган.

Бу эса спортнинг нафақат талабалар, балки устозлар ҳаётига ҳам чуқур кириб бораётганини кўрсатади.

“Декан кубоги” ва “Ректор кубоги” — рақобат ва бирдамлик рамзи.

Университетда ташкил этилаётган “Декан кубоги” ва “Ректор кубоги” мусобақалари эса спорт орқали жамоавийлик ва рақобат муҳитини янада кучайтиришга хизмат қилмоқда.

“Декан кубоги” доирасида минглаб талабалар:шахмат-шашка, стол тенниси, волейбол, футбол каби спорт турларида ўз маҳоратларини синовдан ўтказмоқда.

“Ректор кубоги” эса энг сара иштирокчиларни бирлаштириб, ҳақиқий спорт байрамига айланиши кутилмоқда. Унда жами 1200 нафар талаба иштирок этиши режалаштирилган. Хулоса ўрнида шуни айтиш лозимки, Чирчиқ давлат педагогика университетида олиб борилаётган спорт-соғломлаштириш ишлари — бу шунчаки рақамлар ёки ҳисобот эмас. Бу — келажакка қаратилган инвестиция, баркамол авлодни тарбиялаш йўлидаги амалий қадамлардир. Зеро, спорт билан шуғулланган ёш: соғлом бўлади, иродали бўлади, ҳаётда ўз ўрнини топа олади. Шундай экан, ёшларимизни спортга жалб этиш — бу фақат вазифа эмас, балки миллат келажаги учун масъулиятдир. Чунки соғлом авлод — соғлом жамият, соғлом жамият эса буюк келажак демакдир.

**Самаридин ҚОРАЕВ,
Чирчиқ давлат педагогика университети Ёшлар масалалари ва маънавий-маърифий ишлар бўйича биринчи проректори, педагогика фанлари доктори**

OLIY TA’LIM YANGILIKLARI

Yoshlar bilan uchrashuv bo‘lib o‘tdi

O‘zbekiston davlat jahon tillari universitetida Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vaziri Qo‘ng‘irotboy Sharipov talaba-yoshlar bilan ochiq muloqot o‘tkazdi. Uchrashuv Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan har payshanba “Yoshlar kuni” sifatida o‘tkazilishi belgilangani doirasida tashkil etildi.

Muloqot davomida vazir Qo‘ng‘irotboy Sharipov davlat grantlari, xalqaro stipendiya dasturlari, ilmiy loyihalarni moliyalashtirish mexanizmlari hamda xorijiy oliy ta’lim muassasalarida tahsil olish imkoniyatlari haqida batafsil to‘xtaldi. Shuningdek, yoshlarning ilmiy faollikka jalb etilishi, innovatsion g‘oyalarni qo‘llab-quvvatlash va startap tashabbuslarini rivojlantirish masalalariga alohida e’tibor qaratildi.

Uchrashuv davomida talabalar o‘zlarini qiziqtirgan savollar bilan faol ishtirok etdilar. Vazir har bir savolga ochiq va batafsil javob berib, yoshlarning taklif va tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlashga tayyor ekanini bildirdi.

Mazkur muloqot talaba-yoshlarning ta’lim olish imkoniyatlarini yanada kengaytirish, ularni ilmiy va akademik faoliyatga rag‘batlantirish hamda kelajak rejalarini aniq belgilashda muhim ahamiyat kasb etdi. Shu bilan birga, bu kabi ochiq muloqotlar davlat va yoshlar o‘rtasidagi samarali muloqot maydoniga aylanib borayotgani ta’kidlandi.

Tadbir yakunida Prezident davlat stipendiyasi sohibi, O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti magistratura bosqichi 2-kurs talabasi Usmonov Otabek Iqboljon o‘g‘liga stipendiya guvohnomasi vazir tomonidan tantanali ravishda topshirildi.

Ta’lim va fan sohasida muhim masalalar muhokama qilindi

Ta’lim va fan sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashida sohaga oid dolzarb yo‘nalishlar hamda ustuvor vazifalar yuzasidan muhim yig‘ilish o‘tkazildi.

Yig‘ilishda tarmoq kengashiga tegishli kasb va lavozimlarni qayta ko‘rib chiqish zarurligi ta’kidlandi.

Mazkur jarayonda amaldagi мashg‘ulotlarning milliy klassifikatori zamonaviy talablar asosida shakllanayotgan yangi kasblarni qamrab olish darajasi tahlil qilinishi zarurligi ta’kidlandi. Shuningdek, uni takomillashtirishda ilg‘or xalqaro tajribalardan samarali foydalanish muhim ahamiyat kasb etishi e’tirof etildi.

Shu bilan birgalikda, yig’ilishda 2026-yil uchun tasdiqlangan reja-grafik asosida kasbiy standartlarni o‘z vaqtida va sifatli ishlab chiqish masalalari muhokama qilindi. Bu borada belgilangan muddatlarga qat’iy rioya etish, ishlab chiqilayotgan standartlarning amaliy ahamiyatini oshirish hamda ularni soha mutaxassislari va ish beruvchilar bilan hamkorlikda tayyorlash zarurligi ta’kidlandi.

Yig‘ilishda ta’lim va fan sohasiga oid kasb hamda lavozimlar uchun xizmatchilar lavozimlarining malaka ma’lumotnomasini ishlab chiqish masalasi ham ko‘rib chiqildi. Mazkur hujjat orqali har bir lavozim bo‘yicha aniq malaka talablari, funksional vazifalar hamda zarur bilim va ko‘nikmalarni tizimli belgilash muhimligi qayd etildi.

Shu bilan birga, mazkur yo‘nalishdagi ishlarni samarali tashkil etish maqsadida tegishli mutaxassislar va ekspertlardan iborat ishchi guruhni shakllantirish, uning faoliyatini aniq reja asosida yo‘lga qo‘yish zarurligi belgilab olindi.